

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
הג הסוכות – שימחת תורה

בס"ד, עש"ק ויו"ט סוכות
י"ד תשרי תשפ"א – שנה י"ב גליון תקכ"ט

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת	ירושלים	6:58	5:46
7:38	בני ברק	6:59	6:01
7:35	ניו יורק	7:33	6:17
7:45	מונטריאל	7:29	6:13

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הג הסוכות

אושפיזין עילאין דאהרן פהנא

שבשורש הבריאה שהוא חב"ד יש בהם עוד ג"פ 'כי טוב' כי הם השורש הטוב של כל הבריאה כולה, וא"כ יש י"פ 'כי טוב'

בבריאת העולם, וזהו 'בראשית ברא אלהים' שהוא מרמז על השלש הראשונות לפני שנברא העולם, כי 'בראשית' היא בחכמה כמו שהתרגום ירושלמי אומר בחוכמה ברא הוי"ה, וכמ"ש 'ראשית חכמה' (תהלים קיא י) וכמ"ש 'כולם בחכמה עשית' (שם קד כד), ו'ברא' הוא בחינת בינה שהיא בבריאה כידוע, ו'אלהים' הוא בחינת דעת כמ"ש 'דעת אלהים' (הושע ד א), וזהו לפני בריאת העולם, ואח"כ כתוב 'את השמים ואת הארץ' שהם שבעת ימי בראשית, וא"כ יש י"פ מו"ב שבכל יום ברא עם השם אהו"ה.

אבל אח"כ כשאדם הראשון חטא בעה"ד כתוב 'ותרא האשה כי טוב העין למאכל' (בראשית ג ו), שבכל עצי הגן היה יכול לאכול כי היו כולו טוב, אבל עץ הדעת שהיה מעורב בו טוב ברע היה אסור לו לאכול, כדי שלא יערב בעולם טוב ברע, אבל השמן גירה בחוה שגם העה"ד היא ג"כ כי טוב, ועי"ז נתקלקלה כל הבריאה כולה, וזה היה החטא הראשון בעולם, ומוזה נמשכים כל החטאים בעולם, ולכן כל התיקון של דור המבול ודור הפלגה ודור במדבר להפריד הטוב מהרע, כמו שמבואר ממרן האר"ז^ל (שער הכוונות דרושי הפסח ד"א) שהיה כענין הזהב הנוצר בבטן האדמה, וכשמוציאין אותו הוא מלא מינוף וסוגים דבר אשר לא ישוער ולא תואר זהב לו ולא הדר, עד יתחכם הצורף להגות סיגים מכסף פעם אחר פעם, ויכוך אחר ויכוך, לא ראי זה כראי זה, ובכל ויכוך מודרך לאט לאט עד אשר כל הסיגים נפרדים מן הזהב ואחר כך ניכר היותו זהב. וכן הענין היה בחטאו של אדה"ר שנתערב טוב ברע עי"ש.

וזוהו כל עבודה של האדם בעולם להפריד הטוב מהרע עי"י תורה ומצות, וכמו שכתוב אצל אברהם אבינו שהיה ראשית התיקון שנתן למלכים 'רך וטוב' (בראשית יח ז), ואח"כ שלח הקב"ה את משה לתקן בחינת טוב, כי הרי הוא נולד בבחינת טוב כמ"ש 'ותרא אתו כי טוב' (שמות כ ב), וגם אחד

היום הוא האושפיזין של אהרן כהנא קדישא, שבוכותו הגדולה יש לנו את מצות סוכה, כי הרי בוכותו של אהרן הכהן

היו לבני ישראל ענני הכבוד, ששמר אותם מכל האובים שהיו זורקים חצים ואבני בליסטראות והענן קיבלם כמאמרם ז"ל (תענית ט), והרי מצות סוכה הוא לזכר ענני הכבוד שהיו לבני ישראל לשיטת רבי אליעזר (סוכה יא ע"ב), ואפילו לשיטת רבי עקיבא שהוא זכר למה שהיו אז במדבר סוכות ממש, הוא ג"כ מודה שהיו ענני הכבוד, רק השאלה היא על מה עושים זכר האם על ענני הכבוד או על סוכות ממש, אבל ענני הכבוד כולם מודים שהיה. ובפרט לפי מש"כ אא"ז הגה"ק רבינו רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא ולה"ה בספה"ק עשירית האיפה (אמור פרק ז) שר"ע מודה למעמו של ר"א שענני הכבוד היו, רק שמוסיף עוד טעם משום סוכות ממש עי"ש, בודאי ניחא שעיקר טעם מצות סוכה הוא משום ענני הכבוד שהיה בוכותו של אהרן הכהן.

וכן מבואר ממרן האר"ז^ל בשער הכוונות (ענין סוכות דרוש ד) שסוכות הם כנגד ענני הכבוד, וז"ל: וז"ם מ"ש חז"ל כי הסוכה הוא כנגד ענני כבוד אשר במדבר, כי הנה כל ענין הוא בחינת חסד, כמ"ש 'כי ענין ה' עליכם יומם' (במדבר י לד) ואין יומם אלא חסד, כמ"ש הכתוב 'יומם יצוה ה' חסדו' (תהלים נב ט), ולכן היו ענני כבוד כנגד אהרן הכהן איש החסד, והם ז' עננים כנגד ז' מקיפין של החסדים וכו', וכנגדם הם ז' ימי הסוכה עי"ש.

וגם אחרי שנשתלק אהרן הכהן שנשתלקה ענני הכבוד חזרה בוכותו של משה רבינו כמו שאמרו שם חז"ל, והטעם הוא כמו שפרש"י בפרשת שמות על הפסוק 'הוא אהרן ומשה' (ו כו) שיש מקומות שמקדים אהרן למשה, ויש מקומות שמקדים משה לאהרן, לומר לך ששקולין כאחד. עכ"פ בוכות אהרן ומשה היו לבני ישראל ענני הכבוד.

דהנה איתא בחז"ל (מכילתא מובא בילקוט בשלה רמז רכ"ח) שהיו שבעה עננים, ארבע, מארבע רוחותיהם, ואחד מלמעלה ואחד מלמטה, ואחד

להגביה הנמוך ומנמיך הגבוה ולהרוג נחשים ועקרבים. כי הוא היה הכולל שכלול בה כל עננים. ולבאר זאת, וגם להבין מה שמצאנו כמה פעמים בתורה שהקב"ה מראה את עצמו לבני ישראל עם הענן, ואפילו ביום הכפורים שנכנס הכהן הגדול בקודש הקדשים כתוב 'ואל יבא בכל עת אל הקדש מבית לפרכת אל פני הכפרת אשר על הארץ ולא ימות כי בענן אראה על הכפרת' (ויקרא טו ב), וכן כתוב כשמושה רבינו גמר לבנות את המשכן 'ויכס הענן את אהל מועד וכבוד הוי"ה מלא את המשכן' (שמות ז לד), וכן בקבלת התורה היה על הר סיני ענן כמ"ש 'וענן כבד על ההר' (שם יט טו), ואפילו בשעה שבנה שלמה המלך את בית המקדש היה ענן כמ"ש 'יהי בצאת הכהנים מן הקדש והענן מלא את בית הוי"ה' (מלכים א יא), רואים מכל זה שהענן הוא דבר גדול מאוד, וא"כ צריך להבין מה הענין של הענן, וגם שהוא אחד מהטעמים של מצות סוכה. והנראה לומר דהנה בריאת העולם היה בשבעת ימי בראשית ומשם חוצבה כל הבריאה כולה, והם נגד שבע מדות הקדושות חג"ת נהי"ם, בחינת קודשא ב"ה ושכינתיה, אבל לפני זה קדם להם שלשה בחינות חב"ד שהם יותר גבוהים משבעת ימי בראשית, ומהם נבראו שבעת ימי בראשית.

וזוהו שכתוב בתחילת שבעת ימי בראשית א"ת ה'שמים ואת הארץ' (בראשית א א) שהוא ר"ת שם אהו"ה שכתוב בוזה"ק (ח"א רנא). שבשם הזה ברא הקב"ה את העולם, שהוא גושפנקא דחתים ביה שמיא וארעא, והשם הזה עולה כמנין מו"ב, שהקב"ה ברא את העולם כולו טוב, וכמו שכתוב מהאר"י הקדוש (עץ חיים שער הכללים פ"א) דעיקר כוונת הקב"ה מה שברא את העולם היה כדי להיטיב לברואיו, ולכן כתוב בכל יום מששת ימי בראשית 'כי טוב' לומר שכל הבריאה נברא עם שם מו"ב, ואפילו שביום השני לא כתוב 'כי טוב', מ"מ ביום השלישי כתוב פעמים 'כי טוב', ובפרט

המשך – עטרת ראשנו

אמר לו 'פסל לך וכו' כראשונים' היינו שצריכים לעלות בחזרה את כל האותיות התורה שפגמו, והאיך מתקנים אותם ע"י פסל בנינו ענין שהוא י"פ טו"ב כנ"ל, היינו ע"י שיביר הטוב מהרע, ולכן כתוב בלוחות שניות 'למען ייטב לך' (דברים ה טו) להורות שאחר מעשה העגל צריכים לתקן ולברר טוב מהרע. וזהו שמרמזו 'לחת' עם השני ניקודים מלאופוס וחולם שהם שני ויו"ן, בנינו י"פ שם מ"ה, לרמז שהלוחות מתקנים את כל הי"פ טו"ב של בריאת העולם, כי הרי כל המתגאה כאילו דוחק ודוחה רגלי השכינה (ברכות מג:), וכל הפגם של חטא עה"ד היה ג"כ בגאווה כמו"ש (בראשית ג ה) 'והייתם כאלהים ידעי טוב ורע', אבל מי שהוא מתגאה בענווה הוא יכול להמשיך את שם מ"ה ולתקן את כל הבריאה כולה, כמו משה רבינו שאמר 'ונחנו מה' (שמות טו ז), ואז הוא מביא השראת השכינה חדשה.

ולכן לאחר שעושים תיקון של כל השבעה עננים בחג הסוכות שהם תיקון הטוב של בריאת העולם, זוכים לשמחת התורה שהוא ע"י שמחזיר את אותיות התורה כבתחילה למקורה, הקב"ה יעזור שנוכל לתקן הכול, ונזכה לקבל את התורה בשמיני עצרת שהוא כדוגמת קבלת התורה כי הרי עושים סיום התורה, ונזכה להחזיר את כל האותיות ומצות התורה ולהאירה, ולתקן את הטוב של כל העולם, ובזכות אהרן הכהן שכתוב בו 'כי בענן אראה אל הכפורת' שפעם אחת בשנה נכנס לתקן את הענן, יוכל כל אחד לתקן את האותיות התורה, וכמו"ש 'תורה חדשה מאתי תצא' (ישעיה נא ד, ע"פ מדרש ויק"ו יג ג), ונושע בפתקא טובא, ושנה טובה, ובא לציון גואל בב"א.

ה' דחיה"מ סוכות אושפיזין דאהרן בהקן תשע"ד לפ"ק

הטוב מהרע, כמו שאמר לו הקב"ה 'אני אעביר כל טובי על פניך' (שם יט) דייקא טובי, כי לפני בניית המשכן היה הבחינה של 'וראית את אהור' (שם כג) ופרש"י הראהו קשר של תפילין, ואח"כ כתוב 'ויקרא הוי"ה אל משה' (ויקרא א א) כתוב 'ויקרא' באל"ף זעירא, לדרוש את ויק"ר לבר, שהם תפילין שבראש (מגילה טו:) ולא רק הקשר אלא גם התפילין עצמה שהיא בחינת פנים, וזה היה כשעמד המשכן שאז נתגלה הקב"ה פנים בפנים.

ולזה אמר לו אח"כ 'ויאמר הוי"ה אל משה פסל לך שני לחת אבנים כראשנים וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברת' (לר א) היינו כמו שדיברנו כמה פעמים, שאם ח"ו חוטא אדם, אז האותיות שכתוב בתורה שלא לעשות כן נעשה פגם באותיות התורה, כי כל עבירה שעושים או שעובר על לא תעשה או שאינו מקיים את מצות עשה, אז החלק התורה שיש לו נפגם, כמו שאיתא מא"א ב' בספה"ק מגלה עמוקות (ואתחנן אופן קפו) שישראל נומריקון יש ש'שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה, ולכן אומרים לפני כל מצוה בלשם יחוד את הפסוק כמו שכתוב בתורה, והוא כדי לתקן את אותיות התורה.

וזה שהקב"ה אמר למשה רבינו 'פסל לך' כי הרי כשחטאו בעגל שהוא עבודה זרה כאילו כבר בכל התורה כולה (קידושין מ.), א"כ נחשב כאילו נעשה פגם בכל התורה כולה, ממילא האותיות של עשרת הדברות שהוא השורש של כל מצות התורה נפגמו, כי הרי יש כת"ר אותיות בעשרת הדברות, ולכן נשברו הלוחות, ואותיות פרחות באויר, ולזה

משמותיו של משה הוא טוביה (סוטה יב), ולכן היה בכוחו לתקן בחינת הטוב של בריאת העולם, וכל זה ע"י כוח התורה הנקראת טוב כמו"ש (משלי ד ב) 'כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו, ממילא יוצא שכל התכלית בעולם הוא להפריד הטוב מהרע, ולכן בני ישראל שירדו למצרים והלכו במדבר היו צריכים לעבוד בחומר ובלבנים כדי להפריד הטוב מהרע.

וא"כ יש לומר ש"פ טו"ב של בריאת העולם עולה כמנין ענין, ולכן כל מראה של הקב"ה לבני ישראל היתה ע"י הענן, להראות שצריך לתקן בחינת הענן שהוא להפריד הטוב מהרע, וע"י המשכן וע"י בנין בית המקדש וכן כיום הכפורים נעשה התיקון והבירור של טוב מהרע.

ממילא יש לומר שכל מצות סוכה שהיא לומר ענני הכבוד שהיו שבעה ענני הכבוד, הם נגד שבעת ימי בראשית שזכר בהם כי טוב, לרמז שע"י מצות ישיבה בסוכה מתבררים הטוב מהרע שמכל שבעת ימי בראשית, ונעשה התיקון של חטא עה"ד. לפי זה יכולים לפרש את הקריאה של שבת חוה"מ בענין מעשה העגל, כי אחרי שבני ישראל חטאו בעגל חזר וזהמתן כמעט כמו שהיה מתחילה בחטא עה"ד כמו שאמרו בזה"ק (ח"ב קצג:), וזהו שכתוב (שמות לג יב) 'אתה אמר אלי העל את העם הזה' שצריכים לעלותם בחזרה לדרך הטוב לאחר שחטאו בעגל, ואמר לו הקב"ה 'ושלחתי לפניך מלאך' (שם ב) שהוא בחינת אהוריים כי מלאך הוא בחיצוניות של העולם כידוע (ע"ה שער טו פ"א), ואמר לו משה רבינו 'אם אין פניך הולכים אל תעלינו מזה' (שם טו) והסכים עמו שיהיה בחינת פנים כמו"ש 'ודבר הוי"ה אל משה פנים אל פנים' שאז הוא שלימות הבירור

שְׁמַחַת תּוֹרָה – זֵאת הַבְּרִיבָה

וַיִּקְבַּר אֹתוֹ בְּנֵי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוֹל בֵּית פְּעוֹר וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה (דברים לד ה)

דרא ודרא יש צדיקים כדוגמת משה בדורו, שמעלים ומתקנים את בני דורם ע"י כוח התורה והדעת שלהם, וכמו שאמרו חז"ל (מסכת אבות פ"ו מ"ב) שבכל יום ויום בת קול יוצאת מדר חורב ומכרות ואומרת, אוי להם לבריות מעלבונה של תורה. והכוונה בזה י"ל שבכל יום ויום נעשה הבחינה של קבלת התורה, ועי"ז יש בכוח לתקן הכל.

ובפרט עכשיו בשמחת תורה שהוא זמן של קבלת התורה מחדש, שהתחילו היום מחדש את התורה, בודאי שמשוגל היום הזה שכל אחד יתעלה ויתוקן כל מעשיו ע"י דבקות והתקשרות לצדיקים. הקב"ה יעזור שיהיה התיקון השלם, ושנה טובה ברוחניות וגשמיות בבני חיי ומוזני, בביאת גואל צדק בב"א.

רעוא דרעיון שמחת תורה תשס"ז לפ"ק

י"ה, ועי"ז היה בכוחו להעלות ולתקן בני דורו, וזהו מואב כסוד שם מ"ב עם ז' שמהן הם מ"מ, שהוא שם המעלה הניצוץ, לרמז שמשנה רבינו העלה כל בני דורו, וזה היה ע"י כוח התורה של משה רבינו שהוא בחינת טוב (ברכות ה.) שמתקן כל הבריאה כולה, כמבואר כמו"פ. מול בית פעור פעו"ר הוא מספר פרה"ע ע"ב, היינו שהעלה והמתיק וברת את הפר"ה דינים והנצוצין, ע"י שם ע"ב שהוא בחכמה שמתקן ומברר כל הניצוצין (זה"ק ח"א כ.), וכי"ז היה בכוחו של משה לתקן.

ואומר התורה ולא ידע איש את קבורתו רצה לומר, שבחינת הדעת שהוא התורה של משה לא נסתלקה, רק נשאר בכל דור ודור עד היום הזה כמבואר בתיקוני זוהר (תיקון סט קד.), שאתפשמותיה דמשה בכל דרא ודרא, ובכל צדיק וצדיק. היינו שבכל

כתב אא"ז הגה"ק קוה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא זי"ע בספה"ק היכל הברכה וז"ל: ולא ידע איש את קברתו שהוא קבור וספון בלב ישראל, לפעמים מאיר במצפוני הלב ולחזק לב ישראל, להגביה ולהרחיב דעתו שיעשה תשובה, ולא יתיאש עצמו מן הרחמים, ולפעמים צפון בלב נשבר של הצדיק אמת שהוא בעיני עצמו אין ממש, ואין מי שישוג אור הליכות קברתו בלב ישראל עכ"ל.

ואפשר לומר עוד, שכל מנהיג הדור הוא מעלה ומתקן את בני דורו, והוא ע"י שהוא שלם בלי שום פגם ורכב, או יש לו הכוח לתקן בני דורו, וזה ידוע ממרן הארז"ל (עץ-חיים שער המלכים פ"ו) שבי"ה משם הוי"ה אינו נפגם ע"י מעשה התחתונים. וזהו בנינו בנינו י"ה, לרמז שמשנה רבינו היה בתכלית השלימות בלי שום רבב ופגם בבחינת

בסכת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת.

למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים אני הוי"ה אלהיכם. (ויקרא כג מב-מג)

להשתמש בסוכה תשמש מנגנה, והיה הרפנות והסכך נאה על צד היותר טוב כפי יכולתו...

נמצא זהו כוונת התנא 'הוי זהיר במצוה קלה' השיך למצוה חמורה הוי זהיר בהם 'בבחמורה' עצמה כנ"ל. 'שאינ אתה יודע מתן שברה של מצוה' כלומר שיוכל להיות שתקבל שכר עבור מצות קלות השייכים למצות חמורות, יותר ממצוה חמורה עצמה, כי מזה יכול לבוא בנקל למצות חמורות ומצוה גוררת מצוה היינו ממצוה קמנה לגדולה, וכן ה"ה אצל מצות לא תעשה כשתזהר בקלות שלהם אז אין אתה תבוא לחמורות כנודע והבן.

'זקן ביתו' מ"א אופן לא מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

גשמים בסוכה

ושפך לו, רבו לעבד ולא עבד לרבו חלילה. ונפקא מינה דמותר לישב [בסוכה] אף שגשמים יורדין ואין בזה הדיוט, אלא אדרבא אם הוא מרוב שמחת מצוה אינו מרגיש בגשמים מחויב לישב בה, דגם בבית אם היה לו שמחה בביתו לא היה הולך למקום אחר, ולכן כיון שנפקא מינה לדינא, הביאו הר"ף והרא"ש הבעיא זה מי שפך למי, וכן נהגו הצדיקים והחסידים אשרי להם ואשרי חלקם.

'עצי עדן' סוכה פ"ב מ"ה מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

כל אושפיון יש לו סוכה בפני עצמו

'בסכת תשבו שבעת ימים' (ויקרא כג מב) מבואר במדרש (וזהו אמור קג): שקאי על אושפיון, היושבין אתנו בסוכת בקדמייתא תשבו. ואמרנו רמז לזה כי מספר שמותם עם ז' פעמים סוכה, יעלה 'בסכת תשבו שבעת ימים'. יעקוב דויד כנכתב בדברי הימים (א נ א), ויהיה 'אברהם סוכה' 'יצחק סוכה' 'יעקב סוכה' 'משה סוכה' 'אהרן סוכה' 'יוסף סוכה' 'דויד סוכה', יעלה מכיון 'בסכת תשבו שבעת ימים', שכל אחד יש לו סוכה בפני עצמו ויום בפני עצמו.

'עשירית האיפה' אמור י"א מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

אורחים כשם האושפיון

איתא בזהר (אמור קד). ובעי למחדו למסכני, מאי טעמא, בגין דחולקא דאינון אושפיון דומין, דמסכני הוא. שהם מתלכשים באורחים מהוגנים, ומכל שכן כששמים כמו אושפיון, אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף ודוד.

'דמשק אליעזר' אמור קד. מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

פוקד עקרית

אאמו"ר רבי יצחק יהודה יחיאל זלה"ה, בכל שנה ושנה ליל ראשון של חג הסוכות, הסגיר את עצמו לבד בסוכה, ואחר כך כשבא לאכול על השולחן הסהור שלו, היה אומר: 'עתה נענית מאברהם אבינו ע"ה באושפיון שלו, על ארבעה עקרות שיפקדו בזה השנה, או חמשה או יותר או פחות'. וכך היה בכל שנה ושנה.

הקדמת מהרא"צ מקאמרנא לזוהר חי

הבעל הבית, ואילו כל הונו ורכושו של אדם שייך, זהו כוונת הסוכה דרך כלל.

'אברון דברים' מאמר לסוכות חיים מרבינו אלכסנדר פנדר מקאמרנא

אור המקיף

איתא כ'תורת כהנים' (אמור פרק ז' יא) 'למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים' (ויקרא כג מג), רבי אליעזר אומר, סוכות ממש היו. רבי עקיבא אומר, בסוכות ענני כבוד היו, 'בהוציא אותם מארץ מצרים', מלמד שאף הסוכה זכר ליציאת מצרים.

רבי אליעזר אומר סוכות ממש היו. והקשה רבינו קרבן אהרן אם כן מה נס הוא זה לעשות זכר אליו. ותירץ, שהיו יושבים בסוכות מבלי פחד כלל ובכמה, מבלי עיר מכצר, עם היות זה בזמן הוציאו אותם מארץ מצרים. [ע"כ]. ולדעתי נראה דבדאי רבי אליעזר מודה שהיו ענני כבוד, שהרי מקרא מלא (במדבר י' לד) 'וענני ה' עליהם יומם'. 'בעמוד ענן לנחותם הדרך' (שמות י' כא), ובאמת ענני כבוד הם בעצמם טעם הסוכה, כמעט עננא דאהרן הנמלא עלך ואתקשרו עלך ואנהירו עלך ואעמרו עלך (וזה"ק ח"ג קג). אלא שרבי אליעזר סבר, שישבו בסוכות כדי שיהיו להם כוח לקבל אור המקיף שהם ענני כבוד, כמו שאנחנו עושין היום סוכה ממש, כדי שנוכל לקבל אור המקיף. ורבי עקיבא סבר דענני כבוד הם עצמם נקראין בתורה סוכות, ולא ישבו בסוכות אחרים כדי לקבל אור המקיף, ודוק היטב.

מלמד שאף הסוכה זכר ליציאת מצרים. לרבי עקיבא מיבעי, דלרבי אליעזר פשוט, כיון שישבו בסוכות ביציאת מצרים ישבו ג"כ כאן, אלא לרבי עקיבא למה לא אמר 'כי בעננים הושבתי את בני ישראל', אלא שהסוכה עצמה הם זכר ליציאת מצרים, כי סוכה עצמה מה שאנחנו עושין היום הוא ג"כ כמו אם המסככת על הבנים בחינת אור מקיף, וא"כ הוא כמו שהיה אז ע"י ענני הכבוד, והבינהו.

'עשירית האיפה' אמור פרק י"א מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

גודל מעלת עיטור וקישוטי הסוכה

והוי זהיר במצוה קלה בבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות (אבות פ"ב מ"א).

כלומר עיטור מצוה נקראת מצוה קלה, והמצוה עצמה נקראת חמורה, כי ידוע הוא שבכל מצוה ומצוה יש בהם קלות וחמורות, היינו מצוה עצמה שכתוב בתורה הקדושה היא חמורה דאורייתא, ועומר שלה שאמרו רבנן היא מצוה קלה כנגדה, כגון תפילין מצוה זו חמורה היא מאד, והעומר שלהם היינו לשמרן במהרה שלא יפיה בהם, ושלא לילך בהם במקום טינופת, שלא לחלותם, ושלא יסיח דעתו מהם, ויהיו נכתבין אצל סופר ירא שמים כרבים, והכתים יהיו כשרים ונאים על צד היותר טוב וכיוצא בהם.

וכן הוא הרין מצות סוכה עצמה היא חמורה מדאורייתא מאד, והעומר שלה לעטר אותה בסדינים נאים, ובפירות ובכלים נאים ביותר, וכן לא

כוונת מצות סוכה

הנה נגלה אלינו בספר פרי עץ חיים (שער הסוכות פ"ה) הנובע ממקום קדוש דברי הוזהר (ח"ג רנו). וז"ל: אמנם סוד הענין הוא כי לעולם סוד סוכה הוא בחינות אור בינה המסככת על בנין, וע"ש. ודע ידידי כי מקור הבינה בכל עולמות הוא סוד התשובה, כי לפי בחינת העולם כשמדרגות התחתונות נותנים אל לבם להבין ולהשכיל בעוצם גדולת א"ס ב"ה וב"ש, אזי שבים בכל לב ונפש להעלות פירוט מעשיהם בתשובה שלימה לאל אחד, ולידע כי הוא היוצר ובורא, וכל הנבראים מאמיתותו נמצאים הוא ולא זולתו, ולזה נקרא בינה תשובה הוא, כלומר שהוא הוא ואין בלעדו והכל מאתו ומהשגחתו ית"ש.

וע"פ הדברים והאמת האלה נבוא ליישב דברי רבינו המור אור"ח (סימן תרכה) שהקשה למה לא ציונו השם לעשות סוכה בחודש ניסן שבו יצאנו ממצרים, ויישב קושיא זו לפי שאותו החודש הוא ימות הקיץ ולא היה ניכר עשיתנו בהם שהם ממצות הבורא, ולכן צוה אותנו השם הנכבד לעשות סוכה בחודש תשרי שאז הכל הולכים לבתיהם, ואנחנו עושים היפך שאנחנו יוצאים מבתינו לסוכה, ויהיה זה לאות שמצות המלך עלינו.

אבל נאותים היה דברי קדשו, אם היינו עושים סוכה סתם, א"כ לא היה ניכר בחודש ניסן שאנחנו עושים זה לשם מצות בוראינו, אבל האמת שאנחנו עושים ומברכים על ישיבת סוכה אשר קדשנו במצותיו, א"כ גם בחודש ניסן היה ניכר שאנחנו מקיימים מצות סוכה, לשם מצות אלהינו.

אבל על פי הצעה ראשונה שהצענו שהסוכה מרמז לבניה יעלה הוא שפיר, כאשר קצת הדברים מבוארים במורה נבוכים (ח"ג פרק מג) דבאמת אותו העת הוא זמן שהגרנות מלאים בר, ויקבים מלאים יין, והבית הבדים מלאים שמן, ואוצרות מלאים פירות, וכל טוב אדון הארץ הוא באותו עת תחת יד האדם, על כן צוה לנו התורה לצאת לסוכה המרמז לבניה להבין ולהשכיל שהוא ית"ש ויתרומום זכרו מאתו כל הטובות יצאו, והוא הבעל הבית, ואין מי שאומר כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה.

כאשר דברים אלו מרומזים בתורתנו הקדושה בפסוק 'יעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות על כן קרא שם המקום סוכות' (בראשית לג ז), ולכאורה על פי הרו המסור בדינו, דמעשה יעקב עם הדרון לעשו היה בסוד יוה"כ, סוד שעיר המשתלח, ואח"כ תקף עשה סוכות, אם כן למה אמר 'ולמקנהו עשה סוכות' אבל ע"פ הדברים הנ"ל מדויק שפיר כוונת הסוכה, ויהיה י'בין לו בית' מלשון הבנה, כלומר שעלתה במחשבתו שבייתו, ומקנהו זה ג"כ סוכה אל תיבת 'י'בין' שהבין במחשבתו שמקנהו הוא 'עשה סוכות', כלומר לכוננה זו עשה סוכה שתכף פנה במחשבתו לכוונת הסוכה שמרמז על בינה, להבין בגדולתו שהבורא ית"ש הוא

וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נָחַל

וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי הוֹיִ"ה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים. (ויקרא כג מ)

סוד ארבעת המינים

סוד הפסוק 'לחכם לב יקרא נבון ומתק שפתים יסיף לקח' (משלי מז בא), נידרש לנו לסוד לולב ומינוי, המרמזין לסוד זין פנימיות חסדי ועיר, המתפשטין בו' קצוות בסוד הדעת המתפשט, הדם חג"ת, ערבה נו"ה, לולב יסוד, אתרוג עטרה. עיין בדרוש להר"ר יוסף מערבי [בפע"ח] שער הלולב (פ"ג) וזה לשונו, באופן כשאנו עולין בלולב, אנו מעוררין עד יסוד שברעת למעלה מאוד, ולזה מברכין על הלולב, שכל הארתו בו, ועל ידו מקבלין הארה כולם, לול"ב עולה חיי"ם, רמז שהמפה יורדת מן המוח שהוא חכמה ויורד עד היסוד, והמפה כלולה מה' הויר"ת, ויורדת בח' ספירות, בינה חסד גבורה ת"ת נצח הוד יסוד מלכות, הרי ל"ב. אתרוג הוא עטרה שלו נגד הלב שלה, לכן 'אתרוג דומה ללב' (ויק"ר ל יד), בסוד 'שימני כחותם על לבך' (שה"ש ח ו).

סוד לולב ואתרוג

ויהיה פירוש 'לחכם לב', סוד 'חכם' עולה לול"ב, סוד יסוד צדיק המושך הטפה מחכמה בסוד ל"ב אורות. וסוד עצם 'לב' מורה על אתרוג הדומה ללב, עטרה שלו נגד הלב שלה, 'יקרא' מלשון התאספות, כי ליסוד שלו ולעטרה הכוללת, אליהם יתאספו סוד כללות ה' חסדים וכללות כללותן בעטרה, בסוד 'נבון' תרין נון, נון פשוטה ליסוד ויו, ונון כפופה לעטרה הניקרא ב' כידוע, ויהיה סוד 'נבון' בסוד מ"ה ס"ג, סוד 'פרי עץ הדר כפת תמרים' (ויקרא כג מ), הנדרש לסוד תיקון המתקלא עם מ"ה החדש והבן. סוד 'פרי' ע"ץ ע"ש פעם מ"ה היוצאין ממלך 'הדר', ונעשה אח"כ הויוג פב"פ להשפיע זה לזה ולא כמקודם כידוע, בסוד 'כפת תמרים', בסוד אברה"ם יעק"ב המתקנין ה' פעם אלה"ם, סוד נפ"ש דעקודים, וממשיכין ה' פעם הויר"ה ה' חסדים, להמתיק ב' פעם מנצפ"ך קס"ת הסופר, ונתקן סוד עשר פעם ס"ג, והוא עולה כפ"ת תמרים', קושר צדיק וצדק כהאי תמר דלא סליק זה בלא זה. ויהיה סוד היחוד 'לחכם לב יקרא נבון' הנדרש לנו לסוד לולב אתרוג, והוא סוד יסוד צדיק עם עטרה, הכולל כל הזין מינין, זין חסדים הפנימים של ועיר, והוא מושך את כולם, וסוד ז' פעם חס"ד, עם שם מ"ה סוד ועיר, עולה 'לחכם לב יקרא נבון'.

סוד ערבה

וסוד 'ומתק שפתים' נידרש לנו לסוד ערבה הדומה לשפתים (תנחומא אמור יט), מסוד ערבה זר"ע, גבורות הצריכין מיתוק למתקן בסוד זרע, בסוד שחקים, והבן, עיין פע"ח (שער הלולב פ"ג) בדרוש הנ"ל. ובדרך היחוד, ידוע בנצח הוד יש אלף אורות, בסוד ב' פעם צבאו"ת, תצ"ט ופלא מכתא תצ"ט ופלא מכתא, עיין ע"ח (שער השמות פרק ה), וכשיוצאין לזקבא ונעשין שפתים, נעשין ב' פעם די"ן בסוד בומ"ף, וכשנתמתקו בסוד מלואי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן העולה בומ"ף, ובהצטרף סוד חמשה הויות דחסים

המתקים זרע גבורות, ה"ג, יעלה 'ומתק שפתים', כי סוד בומ"ף גבורות החסד ידוע למשכילים, והבן. ויהיה סוד נצח והוד השוחקין הטפה לצדיק וצדק, יסוד דידה ודידיה, וסוד ח"י פעם חס"ד הנמשך ליסוד, עולה 'ומתק שפתים', שהם ממתקים החסד ליסוד.

סוד הדם

וסוד 'סיף לקח' נידרש לנו לסוד הדסים, עיין פע"ח (שער הלולב פ"ג) בדרוש הנ"ל, סוד הדם מלכות הנקראת אדנ"י ד', דלה המקבלת מחג"ת. וסוד 'וענף עץ עבת' נידרש לסוד אברהם יצחק יעקב כידוע [ה"י דל"ת סמ"ך עולה 'אברהם יצחק יעקב'], ויהיה סוד 'וענף' לסוד יצחק בסוד ק"כ [צירופי] אלה"ם, וסוד 'עץ' יעקב, 'היש בה עץ' (במדבר יג כ, וזהר שלח קנו), 'עבת' חסד אברהם, בסוד ארבע ודין העולין ת', בסוד שקל ובסוד קדוש כידוע. ויהיה סוד 'לקח' ב' פעם הד"ם, 'סיף' להוסיף עוד השלישי להכריע, בסוד 'עץ' הנ"ל, ויהיה סוד למ"ד קו"ף ח"ת עולה 'וענף עבת', 'סיף' עולה 'עץ', והוא סוד 'וענף עץ עבת', 'לקח' פשוט עולה ב' פעם הד"ם לסוד אברה"ם יצחק, בסוד 'נו"ת בית תחלק שלל' (תהלים סח יג) והבן, למ"ד קו"ף ח"ת עולה 'וענף עבת', 'סיף' סוד 'עץ', וסוד 'סיף לקח' בסוד ג"פ הד"ם, 'אור' זרוע לצדיק' (שם צ"א), והבן.

היכל הברכה בראשית מז: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

על אילן האתרוג נכתב שם הויר"ה

איתא בוזהר (שלח קעה): תנינן, תשמישי מצוה נורקין, ואי תימא הא לולב וערבה אתרוג והדס, תשמישי קדושה אינון, אמאי נורקין, אלא תשמישי קדושה, בגין דרשימין בכתיבה דשמא קדישא. [ע"כ].

מקשה דהא לולב עולה עד השורש אור קדמאה שורש הדעת, להמושך משם אור גדול, כמבואר [בפע"ח] שער לולב (פ"ג), ואינון תשמישי קודש עליון אור קדמאה יומם דאזיל עם כולוה יומין, ומאיר וממתיק אותם לעשותן כלם אור רב. ומתריץ אמת שהם תשמישי קדושה בארבע מינים יהו"ה העולין עד קדש עליון, אבל אינו אלא רושם של יוד הה וו הה, ורשימין בכתיבה דשמא קדישא, כי על אילן האתרוג נכתוב שם יהו"ה, כך שמעתי מפה הגאון מוהר"ר יעקב ליסא (בעל החוות דעת).

זהר ח" ח"ה קמט: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

לולב לעצמו

איתא בתורת כהנים (אמור פרק יו ב) מעשה ברבן גמליאל והוקינים שהיו באים בספינה ולא נמצא לולב כי אם ביד רבן גמליאל בלבד, ונתנו רבן גמליאל מתנה לר' יהושע ור' יהושע לר' אלעזר בן עזריה ור' אלעזר בן עזריה לר'ע, וכולם יצאו ידי חובתם.

מבואר דבא להורות לנו על ידי המעשה הזה,

שלכתחלה יקנה כל אחד ואחד לולב לעצמו, אלא בדיעבד כגון אם הוא בספינה וכיוצא, יוצא גם כן בלולב של חברו הניתן לו במתנה.

'עשירית האיפה' אמור פרק יו א מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

לולב לב אחד

לולב ר"ת ל'הודות ל'ך ו'ליהודך ב'אהבה (תפילה שחרית), כדברי חכמינו ז"ל (ברכות נו). הרואה לולב בחלום אין לו אלא לב אחד לאביו שבשמים. שזוהו מסוגלת נמילת לולב.

'פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

סוד שלשה הדסים

שלשה הדסים הם מרמזין לשלשה אבות, אברהם יצחק ויעקב. 'ענף' לסוד יצחק, כמעם (תהלים פ א) 'וענפיה ארזי אל', ארז במספר שמו [יצחק] 'ארו אשר בלבנון' (מלכים א ה ג), המלבין עונות ביום הדין (שבת פמ:). ודא 'עץ' לסוד יעקב, 'היש בה עץ' (במדבר יג כ, וזהר שלח קנו), 'עץ החיים'. 'עבת' אברהם, כמעם שם החסד.

'עשירית האיפה' אמור פרק יו א מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

אתרוג הדר מירושלים

[מאימתי הפירות חייבים במעשרות] האתרוגים משייתעגלו ויהיו ניכר הפרי, מפני שהם ראויים לאכילה כשהם קטנים, והאתרוגים שלנו אינם ראויים כלל, אבל זכני השם בשנה הזאת, שהיה לי אתרוג הדר מירושלים, והיה קטן, ותוכו היה מאכל נפלא הפלא ופלא.

'פני זקן' מעשרות פ"א מ"ג מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ענין ערבה וערבה בהושענא רבה

ענין שפתים נצח והוד שבראש, וענין ערבה נצח והוד, הכל כמבואר (שער מאמרי רשב"י בראשית דף י ע"ב), 'כאשר יבטא האדם בשפתים, ויכוין בכוונו שפתים לגלות אור עשר [ספירות] דבינה, ולהמשיכם ממלכות עליונה שבבינה שהיא הפה, למלכות תחתונה, אין ספק שיאירו אור שבעת הנרות, והרי מוסיף כח בעליונה, כי כמו שהוא מוציא קול ודיבור על ידי עשר [ספירות] שבפה, כן יתעוררו עשר [ספירות] שבפה עליונה להוציא קול ודיבור עליון מחודש באור נפלא, בנקודות וטעמים, עולמות נשמות אלהות, אבא ואמא אריך עתיק אור א"ם כנודע, ויאירו שבעת הנרות, ויחליפו כח באור גדול ונפלא, ובחורבן בהמ"ק נסתמה שערי תפלה של בינה הנמשכת מן הפה אמא עלאה, כיון דאתרכת שערי תפלה שפתים שבבינה נסתמה, ונשארה יונת אלם'.

ובחג [הסוכות] הקדוש [ו]בפרט ביום השביעי [הושענא רבה] אנחנו מעוררין בערבי נחל את השפתים עליונים, וכן בכל השנה בעת תפלת צבור, ונסתתם פה כל המקטרגים, ואסתים לישנא בישא.

זהר ח" ח"ה כו. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרינא זי"ע

בירור דעת רבינו בענין דפנות הסוכה האם מותר מדברים שפסולים לסכך

יש לדון בדין הדפנות של הסוכה. האם יש לדפנות דין כסכך הסוכה, ויהא אסור לעשות הדפנות מדברים המקבלים טומאה ואין גידולו מן הארץ כדן סכך הסוכה שפסול, כדאיתא במשנה (סוכה יא.) זה הכלל, כל שהוא מקבל טומאה ואין גידולו מן הארץ אין מסככין בו, וכל דבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מן הארץ מסככין בו. או שאין לדפנות דין כסכך הסוכה, ויהא מותר לעשותה אפילו מדברים המקבלים טומאה ואין גידולו מן הארץ. ועוד יש לדון, אם נאמר שאסור לעשותה מדבר המקבל טומאה, האם כל דבר המקבל טומאה אפילו מדרבנן, או רק דבר המקבל טומאה מן התורה.

מחלוקת בגמרא בבלי

איתא בגמרא (סוכה ז:) [ופירש"י] על המשנה 'ושחמתה מרובה מצלתה, פסולה'. 'תנו רבנן, חמתה מחמת סיכך [פוסלת בה] ולא [חמתה] מחמת דפנות. רבי יאשיה אומר אף מחמת דפנות'. ומביאה הגמרא טעמם, 'אמר רב ימר בר שלמיה משמיה דאביי, מאי טעמא דרבי יאשיה, דכתיב (שמות מ א) 'וסכות על הארץ את הפרכת', פרכת מחיצה [היא, דכתיב (שם כו לג) והבדילה הפרוכת לכם וגו'], וקא קרייה רחמנא סככה, אלמא מחיצה כסכך בעינן. ורבנן [אמרי לך מאי 'וסכות' דאמר רחמנא] ההוא דניכוף ביה [למעלה] פורתא [כעין גג יעשה ממקצתה], דמחזי כסכך'. ע"כ. הרי שנחלקו רבי יאשיה ורבנן האם דין הדפנות הוא כדן סכך דמי, לפי רבי יאשיה יש לדפנות דין כסכך, ולפי רבנן ליכא לדפנות דין כסכך.

דעת הירושלמי לאיסור

מדברי הירושלמי מתבאר שאין לעשות הדפנות מדבר המקבל טומאה. כדאיתא בירושלמי (סוכה פ"א ה"ו) על המשנה: חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים אין מסככין בהן, אם התירן כשירות, וכולן כשירות לדפנות. 'רבי יסא בשם רבי חמא בר חנינה, וסכות על הארץ את הפרכת (שמות מ א), מיכן שהדופן קרוי סכך, מיכן שאין עושין דפנות בדבר שהוא מקבל טומאה'. עכ"ל הירושלמי.

וביאור הירושלמי, כיון שהפרכת שהוא כדופן נקרא 'וסכות' שהוא לשון סכך, הרי מוכח שאין לעשות את הדפנות של הסוכה מדבר המקבל טומאה, וצריך לעשות הדפנות מדברים הכשרים לסיכוך דווקא, כיון שגם הדפנות איקרי סכך. וראיה זו מהירושלמי הביאו הראשונים כדלקמן. אמנם גירסא זו בירושלמי ליתא לפנינו בדפוסים, וגירסתנו בירושלמי הוא **מיכן 'עושין' דפנות בדבר שהוא מקבל טומאה**, ורבים מאחרונים (הגר"א סימן תרל סק"א, ערוך השולחן שם ס"ב, ועוד כדלקמן) תמהו על גירסא זו, שהרי אם הביאו ראיה בירושלמי מהתורה שדפנות איקרי סכך, ודאי כוונת הירושלמי לומר שדין דפנות כדן סכך ואין עושין דפנות מדברים הפסולים לסיכוך, וגרסו בירושלמי **מיכן שאין עושין דפנות בדבר שהוא מקבל**

טומאה. והראשונים (אור זרוע ועוד כדלקמן) גרסו **מיכן שעושין דפנות בדבר שאינו מקבל טומאה**. והיינו הך. ועיין במפרשי הירושלמי ('קרבן העדה' ופני משה) שפירשו כגירסא בדפוס, ופירשו שהרי פרכת דבר המקבל טומאה הוא ודיו לבא מה הדין דהיינו דפנות להיות כנדון שהוא הפרכת. וכל האחרונים ('גליון הש"ס' 'הלכה למשה' 'מנחת אלעזר' ועוד) נתקשו בפירושם עיי"ש. ולהלן נעמיד בזה מה גירסת רבינו.

דעת רש"י

רש"י בגמרא (סוכה יב.) על המשנה 'וכולן כשרות לדפנות'. פירש 'וכולן' הפסולין ששינוי בסכך. 'כשרין לדפנות' דכל סוכה הכתוב סכך משמע, דדופן לא איקרי סוכה, ודנפקא לן (סוכה ו:) דפנות מבסכת בסכת בסכות מיתורא דקראי ילפינן, ולא ממשמעותא, הלכך סוכות תעשה באספך מגרנך אסככה הוא דקאי. וכן פירש"י במשנה הראשונה (סוכה ב. ד"ה ושחמתה) ועל שם הסכך קרויה סוכה. ע"כ. הרי מדברי רש"י מבואר שאין לדפנות דין כסכך הסוכה, וליכא בהם הדינים הפסולים בסכך.

מחלוקת המפרשים בדעת התוספות

בתוספות (סוכה ז: ד"ה מחיצה) כתבו, 'ותדע דכולהו מודו דלא בעינן למחיצות פסולת גורן ויקב'. ע"כ. ונחלקו **המהרש"ל** והמהרש"א בפירוש כוונת התוספות. **המהרש"ל** כתב שאף רבי יאשיה שדרש שמחיצה קרויה סכך, מודה שלא בעינן פסולת גורן ויקב למחיצות, אם כן ק"ו דמה דדרשינן לעיל מיתורא של בסכת דלא מרבינן אלא מחיצות, אבל לא לדמותן לסכך. ע"כ.

אולם המהרש"א הקשה על דבריו, וז"ל: דבריו דחוקים מצד עצמם, ואין להאריך בהם, דבהדיא כתב המרדכי (סימן תשל"א) בשם ראב"ה דלרבי יאשיה נמי בעינן למחיצות פסולת גורן ויקב כסכך, אבל ביאור דבריהם דכולהו מודו וכו', היינו כולהו תנאי דלעיל (ו:) דנפקא להו מחיצות מבסכות, דהא אנן ע"כ דסבירא לן למדרשא מסוכת או המקרא למחיצות מבסכות כחד מהני תנאי, ואפילו הכי אית לן דלא בעינן למחיצות פסולת גורן ויקב, אלא ע"כ היינו משום דלא דרשינן ליה אלא מיתורא, אבל רבי יאשיה דדריש

ליה ממשמעותיה דקרא ודאי דבעי נמי למחיצות בפסולת גורן ויקב כמו שכתב המרדכי, וכן נראה מפירש"י לקמן (יב. ד"ה כשרין) במתני' דחבילי קש עיי"ש, עכ"ל המהרש"א.

וב'פני יהושע' תמה על המהרש"א דמאי קושיא היא על התוספות, דהראב"ה סבירא ליה שיטה אחרת, אטו גברא אגברא קרמית, וכך כתב השפת אמת' כדברי הפני יהושע שהקשה על המהרש"א. עיי"ש. ועיין עוד ב'ערוך לנר' (דף יב.) על רש"י ד"ה כשרין לדפנות) שמביא ראיה לדברי המהרש"ל עיי"ש.

הרי דעת המהרש"א לדעת התוספות שרבי יאשיה סובר שדין הדפנות כדן הסכך, ודעת המהרש"ל והפני יהושע והשפת אמת והערוך לנר לדעת התוספות שאין רבי יאשיה סובר כן.

דעת הראב"ה והאור זרוע

דעת הראב"ה שהביא המהרש"א הובא ב'מרדכי' (סימן תשל"א), וז"ל: ורבי יאשיה אמר אף מחמת דפנות, כתב ראב"ה דלרבי יאשיה הוא הדין דאין עושין מחיצה בדבר המקבל טומאה, ולא בכל דבר שיש קפידא בסכך, ולית הלכתא כוותיה אלא כרבנן עכ"ל. אולם מצאנו לה'אור זרוע' (הלכות סוכה סימן רפט סוף אות ב) תלמיד הראב"ה, דכתב דהיה צריך לזוהר שלא לעשות הדפנות מדבר המקבל טומאה ואין גידולו מן הארץ ויליף לה מירושלמי, וז"ל ה'אור זרוע': ירושלמי (פ"א ה"ו) ר' לוי בשם ר' חמא בר חנינה כתיב (שמות מ א) וסכת על הארון את הכפורת, מיכן שהדופן קרוי סכך, מיכן שעושין דפנות בדבר שאינו מקבל טומאה. ולפי זה יש לנו לפרש דהא דקתני 'וכולן כשירות' דהיינו דוקא 'אחבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים' קאי דכשרין דאורייתא אפילו לסכך, ורבנן הוא דגזור בהו, ולדפנות לא גזור, וכפי זה היה צריך לזהר שלא לעשות הדפנות מדבר המקבל טומאה ואין גידולו מן הארץ. עכ"ל.

דעת הבית יוסף והב"ח

הבית יוסף (ריש סימן תרל) כתב שאוקימנא לרבי יאשיה בשיטה, והילכך הלכה כתנא קמא. וכוונתו לכלל דאין הלכה כשיטה אלא אם כן מפורש להיפך. ולכן

פסק בשו"ע (שם ס"א) כל הדברים כשרים לדפנות.

'הב"ח' (ריש סימן תרל) כתב דמה שכתב 'הטור' ואפילו חמתה מרובה מצלתה' וכו'. נקט בלשון אפילו, משום דבגמרא אמרו דרבי יאשיה נמי מודה דלא בעינן למחיצות פסולת גורן ויקב אלא דס"ל דבחמתו מרובה מצלתו פסולה הסוכה אף בחמתה חמת הדפנות, משום דס"ל דסוכה דירת קבע בעינן ולפיכך צריך שיהא הדופן עב, וכן פירשו התוספות במקום הנזכר, אלא דלית הלכתא כרבי יאשיה דאוקמינן ליה בשיטה, ולכן כתב רבינו ואפילו חמתה מרובה מצלתה נמי כשר, ומכל מקום לפי מה שכתב בהגהות אשרי"י (סימן כד) בשם הירושלמי (סוכה פ"א ה"ו) משמע להיפך, דדוקא בחמתה מרובה מצלתה כשרים הדפנות משום דלא בעינן דירת קבע, אבל מיהא בעינן דבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מן הארץ, דסככה קרייה רחמנא, ומתניתין דכולן כשרים לדפנות אחבילין דסמוך ליה קאי ולא אשאר פסולין ששינוי בסכך, ואף על גב דלענין פסק דין העיקר כדברי שאר כל המחברים דכל הפסולין כשרים לדפנות, ומדברי בעל המאור בפרק קמא (ו ב סוף ד"ה הא דתני) שהעתיק הירושלמי מבואר נמי דמכשיר, **מכל מקום בעל הנפש יחוש לדברי ההגהות אשרי"י שהם בשם האור זרוע** (ח"ב סימן רפט סוף אות ב) על פי הירושלמי.

דעת הרמ"א

'בדרכי משה' (סימן תרל אות א) מיתתי לה להאור זרוע וז"ל: ומה שכתב הטור 'דכל הדברים הפסולים אינן פסולים אלא לסכך', כן משמע בפרק ב' דסוכה, וכן כתבו הפוסקים סתמא, אבל 'אור זרוע' (הלכות סוכה סימן רפט סוף אות ב) כתב, דהיינו דוקא דברים הפסולים מדרבנן, אבל דברים הפסולים מדאורייתא כגון דבר המקבל טומאה או שאין גידולו מן הארץ פסול אף לדפנות, וכן מיתתי לה התם מן הירושלמי. ע"כ.

דעת הגר"א

'הגר"א' בביאורו על השו"ע (סימן תרל אות א) הביא את הדרכי משה דמיתתי לן מהירושלמי דממנה יליף לה האור זרוע ומעיר דהגירסא בירושלמי שלנו אינו כהאור זרוע, אולם הגר"א מקיים גירסת האור זרוע בירושלמי, אמנם להלכה כתב דאין ראיה מהירושלמי כיון דהירושלמי אזיל שם בשיטת ר' יאשיה, עיי"ש. וה'ביאור הלכה' (סימן תרל ד"ה כל הדברים) כתב שהמעייין בביאור הגר"א יראה דמטעם אחר יש לבעל נפש לחוש לכתחלה שלא לעשות דפנות מדבר שפסול לסכך בהן מדאורייתא, ולסמוך עליהן הסכך, והיינו לפי מה שהסכימו כמה אחרונים

המשך - שולחן הטהור

לעיל (סימן תרכט ס"ז) דלכתחלה יש לחוש לדעת הפוסקים [הרשב"א והר"ן לדעת הר"ף] דאין מעמידין הסכך בדבר הפסול לסכך בהן, גזירה שמא יבוא לסכך בהן, עיי"ש.

דעת הפוסקים

רבי מהפוסקים הביאו חומרא זו להצריך שדין הדפנות יהיה כדיון הסכך, הלא הם הב"ח (סימן תרל שם) ו'עטרת זקנים' (הגהות לשו"ע שם) וה'אליה זוטא' (שם סק"א) וכן ב'אליה רבא' (שם סק"א), ועיין ב'ברכי יוסף' (שם סק"א) שכתב דלית מאן דחש לה.

דעת רבינו

'רבינו' כתב בפירושו על המשניות הנקרא **'עצי עדן'** (סוכה פ"א מ"ה) על המשנה חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדין, אין מסככין בהן. וכולן שהתירו, כשרות. וכולן כשרות לדפנות. פירש רבינו בזה הלשון: **וכלן שהתירו כשרות, היינו חבילים וכיוצא, שהם מדרבנן, אבל הפסול מן התורה פסול גם לדפנות, כך מבואר בירושלמי** (סוכה פ"א ה"ו), **וכן ראוי ונכון להחמיר, ויזכה לישוב בצל השכינה.**

הרי שדעת רבינו כדעת האור זרוע' שהביא ה'דרכי משה', ועוד כמה גדולים המובא לעיל, דכוונת המשנה 'וכלן שהתירו כשרות', היינו חבילים וכיוצא שהם אחבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדים, שהם פסולים מדרבנן, אבל דבר הפסול מן התורה פסול גם לדפנות הסוכה, כגון דבר שאין גידולו מן הארץ או דבר המקבל טומאה מן התורה שלא ישתמש בהם לדפנות הסוכה.

ולמד שכן מבואר בירושלמי שם, והוא לכאורה לפי הגירסא הנ"ל מ'מין

שעושי דפנות בדבר שאינו מקבל טומאה' או **'מ'מין שאין עושי דפנות בדבר שהוא מקבל טומאה'**. ועוד אפשר לומר שרבינו גרס בירושלמי כגירסא שלנו בדפוס והוא **מ'מין שעושי דפנות בדבר שהוא מקבל טומאה** והוא דווקא בדבר שמקבל טומאה מדרבנן, אבל דבר שמקבל טומאה מן התורה אין עושי בהם הדפנות, ודו"ק.

ומה שהבטיח רבינו שאם יעשה הדפנות מדברים האלו, יזכה לישוב בצל השכינה, מבואר ב'**זהר חי'** (ח"ב דף רנא: ד"ה בצלו) שגם הדפנות הוא חלק מצל השכינה, וז"ל: שהדעת השלישי המתפשט בגופא דז"א, זהו הדעת המתפשט נקרא 'צל', כי שרשם שהן ח"ג של תרין עטרין נשארין בראש, והמתפשטין הם **'צל סוכה וצל דפנות'** **'צלא דמהימנותא'** של הדעת. עיי"ש.

וכן רמז רבינו ב'**אוצר החיים'** (מצוה שכה שכו, ויקרא רמד.) לחידוש דין זה, וזה לשונו: ותהא הסכך מדבר שאינו מקבל טומאה אף מדרבנן, ובדבר שגדולו מן הארץ, ותלוש, אבל הדפנות יעשה אף בדבר שמקבל טומאה מדרבנן. עכ"ל. אבל לא מדבר שמקבל טומאה מן התורה.

היוצא לחומרא הלכה למעשה

ידוע שכל הכלים מקבלים טומאה כשיש לו בית קיבול, [חוץ מכלי אבנים אדמה וגללים שאין מקבלים שום טומאה שבעולם], ואפילו בית קיבול צר וקטן מאוד [עיי' תוספות חולין נד: ד"ה הדקין], והיא מקבלת טמאה מן התורה. אמנם כלי פשוט שאין לו בית קיבול אין מקבל טומאה מן התורה, רק מדרבנן. אבל פשוטו כלי מתכות מקבל טומאה אף מן התורה.

ונביא כמה דוגמאות היוצא לחומרא

הלכה למעשה

א. דופן סוכה מעץ [הנקרא פארוואנעס] שיש בו חריצין מסילות בתוך העץ של הדופן להכניס שם חלונות הזזה, כיון שיש שם בית קיבול לקבל החלונות, הוה מקבל טומאה מן התורה, ולכן נכון להחמיר לעשות חלונות בדופן על ידי צירים ולא חלונות הזזה בתוך עץ הדופן. [וזה רק אם עושה בכל הדפנות חלונות, כיון שאין בו שבעה טפחים כשרים, דאם יש בו שבעה טפחים כשרים מצטרפים להכשר סוכה].

ב. העושה דפנות הסוכה מכלי מתכות, כמו שנמצא כהיום שבונים אותו מברזלים ברחוב וכדומה, ואינו מחובר לקרקע, לכאורה כיון שהוא כלי מתכות ומקבל טומאה אף מן התורה יש להחמיר בזה.

ג. העושה דפנות הסוכה מבד שק, שהרי הוא כמו כלי ומקבל טומאה מן התורה, גם יש להחמיר.

עשרת ימים קמרתנו
בית השיקבה
שבתתא חזקתא
בס"ד
ושמחת בהגך והיית אך שמחה
שְׁמַחַת
בֵּית הַשִּׁיקְבָה
סעודת אושפיזין עילאין קדישין
אושפיזין דמהימנותא
תתקיים ביום שני ב' דהורה"מ
אושפיזיא דמשה רעיא מהימנא
נטילת ידים בשעה 8:30
בסוכת בית המדרש
בשירות ותשבחות תופים ומחולות
זכר לשמחת בית השיקבה
הג שמח

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

וימת שם משה עבד הוי"ה בארץ מואב על פי הוי"ה.

ויקבר אתו בני בארץ מואב מול בית פעור ולא ידע איש את קברתו עד היום הזה. (דברים לד ה-ו)

בגיא, ולפי שמקום הזה 'מולי' נגד 'בית פעור' לזה נסתלק אות א' מגי"א ולא כתיב אלא בגי, כי אלופו של עולם הוא שם עם משה, ולפי שמה רבינו ע"ה היה שורשו מנצח ששם הוא הנבואה, לזה כתיב (שם) 'ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה', של נצח, כנודע שז' ספירות נקראו כולם בשם יומם.

דמשק אליעזר' בראשית מ.

קיים מצות עשה 'ומת בהר'

על מי שכתוב 'על פי ה' (דברים לד ה), אין כאן מיתה, אלא דביקות רוחא ברוחא, והוא חי וקיים בגוף ונפש, וקיים מצות עשה 'ומת בהר', (שם לב ג) והרי המיתה לו כהנחת תפילין.

'זהר חי' ח"א קפא :

כתב אדוני אבי מורי ורבי ז"ל בספרו הקדוש **זהר חי**, דעל מי שכתוב 'על פי ה' (דברים לד ה) אין כאן מיתה, אלא דביקות רוחא ברוחא, והוא בודאי חי וקיים בגוף ונפש ורוח חיה וחלק מיוחדת גי"כ, ומה דכתיב 'ומת בהר' (שם לב ג) אין המיתה זו אלא כהנחת תפילין וקריאת שמע במסירת נפש וגופו, ומטעם זה כתיב 'ולא ידע איש את קבורתו ע"ש ודפ"ח.

דמשק אליעזר' בראשית נג.

משרע"ה נגנו ונטמן אצל רבי עקיבא

ויקבור אותו בגי מול בית פעור ולא ידע איש קבורתו עד היום הזה. גי"י מספר אחד, היינו משה רבינו ע"ה נגנו ונטמן אצל רבי עקיבא שיצאה נשמתו באחד (ברכות סא:), שהוא בחינת תורה שבע"פ, ושם התפסות הדעת דמשה ברבי עקיבא, וזה גי"י מספר אחד, כמספר ז' ספרי תורה שבכתב, ו' סדרי תורה שבע"פ, שבעה וששה מספר אח"ד, שם נקבר ונגנו משה רבינו ע"ה בשני תורות, וזה מספר גי"י.

'פרי חיים' דברים לד ו

ולפעמים צפון בלב נשבר של הצדיק אמת שהוא בעיני עצמו אין ממש, ואין מי ששיג אור הליכות קברתו בלב ישראל.

'היכל הברכה' דברים דף רה.

טעם קבורת משרע"ה מול בית פעור

ויקבר אותו בגי בארץ מואב מול בית פעור' (דברים לד ו). אמרו רז"ל (סוטה יד.) על פסוק ויקבור אותו בגי מול בית פעור, כי כל זמן שפעור עולה ומקטרג, וכשרואה את משה קבור ונטמן שם, שהוא יסוד אבא, אז נרתע ושב לאחוריו, ואינו מקטרג על ישראל כלל ע"ש. אחי אחי הנעים אפרש לך טעם מה ענין עבודה זרה של פעור אצל משה רבינו ע"ה, ומה קטרוג יכולין הם לקטרג על ישראל כנ"ל, אלא לפי שמה רבינו ע"ה היה עניו גדול מאד כדכתיב 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה' (במדבר יב ג), וכל חשיבת שהיה לו אצל הקב"ה היה עבור מדה טובה וקדושה זו, לפי שהוא עיקר חלק דת דקדושה כנודע למשכיל דקדושה, לזה היו הקליפות עושין ע"ז של פעור שעבודה שלה הוא גי"כ לבזות ולחרף אותה, כדאיתא בדברי רז"ל (ע"ז מד:) שעבודתו של ע"ז פעור הוא לפעור עצמו ולהוציא הזוהמא אליה, וכל עבודתה הוא חירופין ובזיונות, וכל מי שיכול יותר לבזות ולחרף אז הוא עובד יותר הכל כנודע, לזה לפי שעבודתה הוא גי"כ בחינת שפלות וענוה, לזה יש להם כח כנגד משה ולישראל הקדושים לקטרג, ולומר ולמה כל כך חשיב לפני הקב"ה ענינות של משה וישראל, הרי אנחנו גי"כ מתנהגים בענוה ושפלות.

דמשק אליעזר' הקדמת הזהר ו :

אלופו של עולם הוא שם עם משה

גי"א הוא כנגד נצח, הנרמו 'ומבמות הגיא' (במדבר כא כ) ששם נקבר משה רבינו ע"ה, כדכתיב (דברים לד ו) 'ויקבר אותו בגי', והטעם לפי שמה רבינו ע"ה היה מבחינת נצח, כדאיתא בע"ח (שער הארת המוחין פי"ו) ע"ש, לזה נקבר

אם תנקב נקב קטן מן קבורתו של משה כמחט סדקיות, אין כל העולם כולו יכולין לעמוד באורה

'ויקבר אתו בגי בארץ מואב' (דברים לד ו). בגי, דין חסר אלף, כי האלף מורה על האור הגדול, עיין פסיקתא עשרת הדברות (פרשה כא) בשעה שהקב"ה נותן לצדיק אור אינו נוטלו ממנו עד שיורד עמו בקבר, דאמר רבי שמעון בן יוחאי שאם תנקב נקב קטן מן קבורתו של משה כמחט סדקיות, אין כל העולם כולו יכולין לעמוד באורה, ואם כך נקב מקום קבורתו מה הוא, ואם כך קבורה משה עצמו מה הוא, ע"ש. ולזה מחמת שנסתם מאוד אור הגדול של משה ואין ממנו גלוי אפילו נקב קטן, לכך חסר כאן האלף של אור, לומר שלא נתגלה האור הרב של משה עד לעתיד.

'היכל הברכה' דברים דף רד :

אור הפנים דדעת דמשה

ויקב"ר את"ו בגי"י [ועולה] ש"ע ש"ע, אור הפנים דדעת דמשה, 'בארץ מואב' שביל עליון דמשה יסוד דאבא שער החמשים, נקרא ארץ מדריגה התחתונה 'ארץ' ממש אין של 'מוא"ב' [ועולה] מ"ט שערים, כמו שאמר הקדוש רבי מיכל מזלאטשוב למורי דודי רבינו **צבי מזידיטשוב**] בחזיון לילה, גם אנחנו בגן עדן כשאנו עולין בכל עליה אנחנו על ארץ חדשה, כמו שאמר מרן **הבעש"ט** (תוי"ט דברים ב) ששער החמשים התחלה חדשה לילך עוד מ"ט שערים, עליונים נדמה לו הם למטה, ותחתונים נדמה לו כאלו הוא מלמעלה.

'היכל הברכה' דברים דף רד :

מקום קבורתו לא נודע

כי הוא קבור בלב כל ישראל

'ולא ידע איש את קברתו' (דברים לד ו). שהוא קבור וספון בלב ישראל, לפעמים מאיר במצפוני הלב ולחזק לב ישראל, להגביה ולהרחיב דעתו שיעשה תשובה, ולא יתיאש עצמו מן הרחמים,

המשך עטרת זקנים

שלוש, ואחר כך ניגש אחיו הגדול המהרצ"ה, כשנכנס המהרצ"ה פנה המגיד לרבי משה ושאלו מי הוא האברך הזה, ענה לו זה הוא אחי הגדול, שאל המגיד את מוהרצ"ה, מה מעשיך ומה מלאכתך, ענה לו שיש לו **אלטע מאמע (אם זקנה) און זי האט א קוה (עגל), איך געב איהר האי (תבן), גיט זי מילאך (חלב)**, כששמע זאת המגיד נעמד ממקומו ואמר זענט איהר דאך הרבי זעצט זיך (הרי אתם מנהיג בישראל שב על יד), והמתיקו שניהם יחד סוד ודיברו ביניהם דברים העומדים ברומו של עולם, ורבי משה שעמד על יד, אמר אחי"כ לא זכיתי להבין דבר אחד ממה שדיברו שני הצדיקים ביחד, ומאז כשבאו לקו"זיניץ היה מוהרצ"ה נכנס מקודם לאחיו רבי משה, וגם רבי משה קיבל מאז מרות מאחיו הגדול וקיבלו לרבו מובהק.

זמן מאוחר ומתקרב זמן כניסת השבת ע"כ יסע דרך היער שהוא יותר קצר, כשנכנס הבעל עגלה בתוך היער ראה שטועה הוא בדרך ואינו יודע דרך מוצא היער, ואמר לרבי משה הנה כבר עשרים שנה שנוסע אני על הדרך הזה ואף אחד מן הפעמים לא טעיתי, ועכשיו רואה אני שאין אני יודע הדרך והמבוא לצאת מן היער, כשראה רבי משה כי הנה כבר פנה היום, וסמוך לשבת קודש, פנה אל אחיו המהרצ"ה ואמר לו, אחי אחי הפסק לרגע קט מיחודיך, וראה מה לעשות כדי שנצא מן היער, ונגיע למחוז חפצינו לחיים ולשלום, עמד מהרצ"ה מדביקתו, ואמר משביע אני עליך שרו של יער שתוציאני מן היער הזה לחיים ולשלום ובמהרה, באותו רגע צעק בעל עגלה קו"זיניץ, שהגיע אל עבר שערי העיר קו"זיניץ, כשבאו לקו"זיניץ והשבת פרשה כנפיה, ואנשי העיר הלכו להתפלל תפלת מנחה וקבלת שבת, בבית המדרש של המגיד, האחים הקדושים נכנסו גם כן מיד לבית המדרש לקבל שלום מאת המגיד, ובהיות שרבי משה היה מבאי בית המגיד, ע"כ נתנו לו להיכנס ראשונה לקבלת

מסע הקודש אב תשע"ב

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

התרת עגונות

כשנסעו על אם הדרך חזרה מעיר סטרי מקום מנחות רבינו אבי השלשלת רבי יצחק אייזיק

הרה"ק רבי ישראל בן רבי שבתי המגיד מקוזניץ זיע"א י"ד תשרי תקע"ה

עוד יזכור לנו אהבת איתן אדונו

שמעתי ממורי הקדוש מוה"ר ישראל מגיד מישרים מקאזניץ, פירוש על עוד יזכור לנו אהבת איתן אדונו, כי נודע למדקדקים כי ד' אותיות אלו 'איתן', מהפכים ליחיד ורבים לנגלה ולנסתר העבר לעתיד, כמו היה אהיה יהיה תהיה נהיה, ואנו מבקשים פני אלוקינו, הגם אשר עתה אין אנו זכאין וכשרים, אבל לעתיד לאחר הביוררים, בודאי נהיה טובים, וגם אבותינו כל חסדם עיקרם היה לעתיד, וראוי היה שלא יפסק זכות איתן לעולמי עולמים, עכ"ד ושפתים יושק.

'צבי לצדיק' פרשת משפטים, מרבינו צבי הירש מזידיטשוב

אות עין

שמעתי בשם אדמו"ר מגיד מישרים מקאזניץ, כי תמונת האות עין, בעצמה הוא עון וענו, כי תמונתה ואו נון והאות בעצמה ע' הוא בצירוף ענו, עכ"ד ושפתים יושק.

'צבי לצדיק' פרשת בראשית, מרבינו צבי הירש מזידיטשוב

מה מקוה מטהר

מה מקוה מטהר את הטמאים, אף הקב"ה מטהר את ישראל (יומא פ"ח מ"ט). שמעתי ממורי הקדוש מגיד מישרים דק"ק קאזניץ, מרגלא בפומיה מה מקוה מטהר, ואיך הוא מטהר את הטמאים, היינו כשכנס לתוכה. כך הקב"ה מטהר את הטמאים הבא לטהר, שיבוא לטהרה, ע"כ.

'פרי קודש הילולים' שער השבת, מרבינו צבי הירש מזידיטשוב

משיב הרוח ומוריד הטל

ראיתי נוהג למורי הרב המגיד מקאזניץ נבג"מ, לומר משיב הרוח ומריד הטל בימות הקיץ. 'פרי קודש הילולים' שער העמידה, מרבינו צבי הירש מזידיטשוב

פלפל בחכמה

נהירנא כד הוינא להקביל פני אדמו"ר מקאזניץ זלה"ה, לפלפתי עמו בחכמה בכמה ענינים.

'צבי לצדיק' פרשת תזריע, מרבינו צבי הירש מזידיטשוב

סגולה להכניע שונאים

אנכי ארד עמך מצרימה. והנה ארד עמך מצרימה, גימטריא עשר פעם יוד הי ויו הי, בחכמה איתברירי, ובצירוף אנכי, לפ, לפ מד, לפ מד, לפ מד ה וד, לפ מד ה וד ס, אחורים דמילוי אלהיים דההי"ן, שבוה השם הרג דוד שמנה מאות חלל, והוא מסוגל להכניע הזדים המתקוממים עלינו, ומתרגם ארד אחו"ת שם אחוריים, וגם מועיל לקדחת, יש"ק ב"פ הר, הידוע לאחוריים, ויוסף הור"ד אחוריים עם האותיות ט"ו הידוע יר"ה בים, ומתרגם אתחת, גימטריא זה השם, ושרש ח' חלל בפעם אחת, ואנכי אעלך בעלוי יתירא לאזדוגא ב', גם עלה גופך ובכל באור החיים. ויש בזה דברים דהעלים, וקבלתי זה מרבותי שאמר משם הקדוש המגיד מקאזניץ רבינו ישראל, שאמר למרן מורי הרב יעקב יצחק מלובלין בסעודת שבת קודש.

'זוהר ח' ח"ב שצד. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עמידתו בתפילה

מותר לשטוח על הארץ, לבדים ועורות רכים, לעמוד עליהם בשעת התפילה, וכך נהג הקדוש מקאזניץ, לשטוח עור דוב על הארץ, ועמד עליה, ובדברי הטור יש איזה סוד.

'שלחן הטהור' צ"א, מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

זוהים טבעת

ועיקר בריאת ישראל לשבר הרע והטבע המגושם, ולהעלות הנשמות והברורין, בסוד אלף עלמין דחתימין בעיקא דכ"א, שביאר מרן האר"י שהם שורש כל הברורין, מסוד שם אלף, אלף למד, אלף למד הה, אלף למד הה יוד, אלף למד הה יוד מם, אשר משם כל הטבע הנקרא טבעת ועיקא, ונתבררין במחשבה שהוא עיקא, ארבע מוחין, מם סתומה, ונמשכין ליסודה ששם גם כן עיקא, ועל זה אמר המגיד מקאזניץ, 'זוהים' המחשבות, 'טבעת' עשית טבעות ועיקא.

'נתיב מצותין' אמונה ו ח, מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ברכה

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (דברים יא כו). אמר לי איש אחד ששמע משם מורנו ורבינו מוה' יעקב יצחק מלובלין שאמר בזה הלשון, ברכה זה הרב רבי מענדלי מרומנא, ברכה זה הרב מוה' ישראל מקאזניץ, ברכה זה הרב מאפטא, וחשב בזה הרבה צדיקים שבדורו. קללה זה וכי' וחשב.

'היכל הברכה' דברים עה. מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

הצדיק הוא הבעל תפלה

פעם אחת בעת היות הרה"ק מראפשיטץ זללה"ה בזידיטשוב אצל רבינו הקדוש מוהרצ"ה זללה"ה, התפלל אחד לפני התיבה ולא הוטב בעיני הרה"ק מראפשיטץ זללה"ה, ואמר לו רבינו מוה"ר צבי הירש זללה"ה, ששמע מהמגיד מקאזניץ זללה"ה, על הענין המובא בגמרא (יומא עא:): בכהן גדול אחד שיצא מבית המקדש וכו', לסוף אתו שמעיה ואבטליון לאפטורי מיניה וכו', אמרו ליה ייתון בני עממין לשלם דעבדין עובדא דאהרן, ולא ייתי בר אהרן לשלם דלא עביד עובדא דאהרן, ופירש כי הצדיקים נותנים כח לבעלי תפילות להתפלל ברעותא שלים, וכהן גדול זה שלא היה כהוגן, מנין היה לו כח וזכות לכנוס בבית קדש הקדשים ולצאת בשלום, רק על ידי ששמעיה ואבטליון נתנו לו כח, ובכח תפלתם וזכותם נכנס ויצא בשלום, לכן אמרו לו ייתון בני עממין לשלם דעבדין עובדא דאהרן, ר"ל שבכח זכותם נעשה עבודת היום. וסיים רבינו מוה"ר צבי הירש על זה, עיקר התפילה אנו מתפללים, ולפני התיבה יעמוד איזה שיהיה, כי הבעל תפלה הוא טפל לצדיק.

'אמרי יוסף' הקדמת ליקוטי תורה ושי"ס

יום הכפורים

אמרו חכמינו (יומא כ). ההוא יומא לית ליה רשות לאסטוני, משום השט"ן מספר שס"ד, שבאלו שס"ד ימים בשנה אית ליה רשות לאסטוני, ויום השס"ה לית ליה רשות לאסטוני. ואמרת, כי אכילה ושתיה של המועדים ושבת

צריך להיות כולו לה', כמו התענית של יום הכפורים, שאי אפשר להתענות שלא לשמה. ובה פרשתי דברי חז"ל (שבת ק"ט). שלמדו ממקרא (ישעיה נח יג) וקראת לשבת עונג, שזה עונג לשבת דווקא ולא לענג את עצמו, ולקדוש ה' מכובד, זה יום הכפורים שאין בו אכילה ושתיה רק כסות נקיה, היינו כמו התענית של יום הקדוש הוא כלו לשמה, כמו כן תעשה הענג שבת כלו לשם ה'. וזה אמר המגיד הקדוש מקאזניץ שעשו ושרו אומרים ויעקבי זה פעמים, ששני פעם יעקב, מספר שס"ד ימים בשנה, יעקב מרמהו, כי אכילתו ע"פ התורה כולו לשמה, רק על יום השס"ה יום הכפורים שמתענים בו, ואמר גם הוא שהוא לשמה.

'בית אבות' קכב. מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

השפעה לצדיקים

המגיד הקדוש מקוזניץ זיע"א פירש את הפסוק בתהילים (לג יח-יט) 'ינה עין הוי"ה אל יראיו למיחלים לחסדו. להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב'. שהצדיקים נותנים את האות עין לתיבת 'מות' ונעשה 'מעוה', וזהו פני 'להציל ממו"ת נפשם לחיותם ברע"ב'. ועל זה הוסיף זקני הגאון הקדוש בעל הדמשק אליעזר זיע"א דבפייט של ראש השנה וכל מאמינים אומרים 'העליון ועיניו אל יראיו, שיראיו דהיינו הצדיקים נותנין האות עין ונעשה מעוה ומשפיע להם כל טוב, משא"כ לרשעים 'הסובל ומעלים עי"ן מסוררים', היינו שמהמסוררים הוא מעלים העי"ן, ונשאר רק מות.

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

התקרבות רבינו בעל הצבי לצדיק מזידיטשוב זיע"א להמגיד מקאזניץ זיע"א

שמעתי מזקיני הגה"ק בעל הפרי חיים מקאמרנא זיע"א, כידוע היה דו"ז רבינו הגה"ק בעל הצבי לצדיק מזידיטשוב זיע"א מגדולי תלמידי רבינו הרה"ק רבי יעקב יצחק הורוויץ זיע"א החוזה מלובלין, ולא היה נוסע לצדיקים אחרים שהיה חושש מקפדת רבו הלבלינער, משא"כ אחיו דו"ז רבינו הגה"ק רבי משה מסאמבור זיע"א בעל התפלה למשה, אע"פ שהיה גם כן תלמיד הלבלינער, היה דרכו לנסוע מפעם לפעם, אל רבינו הרה"ק רבי ישראל המגיד מקוזניץ זיע"א בעל עבודת ישראל, ורבי משה היה מפציר הרבה את אחיו הגדול מוהרצ"ה, שישע עמו לפחות על פעם אחת על שבת קודש לקאזניץ, אחר רוב הפצרות גמר בדעתו דו"ז המהרצ"ה, לילך ולישאול רשות מרבו הלבלינער, ונתן לו רשות, במשך כל השבוע הכינו שני אחים הקדושים את עצמם בהכנה עילאה, לכבוד השבת קודש שישבתו בצל המגיד מקאזניץ, ביום השישי בהיות הבוקר, יצאו שני אחים הקדושים יחד בעגלה אחת, אל עבר העיר קאזניץ, רבי משה שהיה בימי עולמו סוחר והיה יודע שפת המדינה ישב מלמעלה על יד בעל העגלה, ודיברו שניהם יחד במשך כל הדרך, ומהרצ"ה ישב למטה בתוך העגלה, אחוז בשרעפי קודש מייחד יחודים כדרכו בקודש, הדרך לקאזניץ היה מפוצל לשני דרכים, אחד הוא דרך המלך, ואחד היה דרך היער שהוא קרוב יותר בכחצי שעה, כשהגיעו לפרשת הדרכים הנ"ל, שאל הבעל עגלה את רבי משה באיזה דרך יסעו, וענה לו כי המשך בעמוד הקודם <<<<